

difficultat fonètica: p. ex. *burbe* > *burbre* amb la líquida repercutida i després dissimilada, partint de BÚRU-BE 'davall del cap, per sota del capdamunt'.

Però si s'accentua *Búrbet*, llavors pensarem més aviat en BÚR(U)BIDE 'camí del capdamunt', que s'adapta en forma encara millor a la situació dels dos llocs: per la carena de la serra de *Bulbre* s'enfila un dels camins màxims per on es va de la SdUrg. a l'alt Pallars, baixant després per la Ribalera cap a Llavorsí: és el que vaig seguir jo mateix l'any 1935; per la vall de *Burbe* puja el cabdal i antiquíssim camí ral d'entrada a la Vall d'Aran des de Luixon. No hi ha raó per no admetre una accentuació sobreesdrúixola: En *Carcolze* KARRI-KÓ-BIDE veiem l'accent no sols davant -BIDE sinó recaient damunt la desinència -KO; i si (A)cenarbe/*Siarbe* (V., s. v., infra) vénen d'AZENÁRIBIDE el cas s'hi repeteix. La -D- esdevinguda final s'hauria mantingut inestable en la menció de 1518, o bé hauria caigut en la forma gascona (com *pe* PEDEM, *tebe* TEPIDUM) i en la catalana (com en *fe* FIDEM); fins és concebible que en aquesta la -D- aparegui transformada en r.

En el fons, potser és tot u o a penes hi ha dilema: V. casos en què el basc -BE sembla ser abreujament de -BIDE; veg. les indicacions de Mitxelena, a propòsit dels noms que estudio en *E.T.C. I*, 199-20; i cf. s. v. *Ayerbe/Gerb, Siarbe/Cervi*.

Descarto una connexió imaginable amb la família del gàl·lic i gal·lo-rom. BORVON/BORMO- déu de les aigües termals, fr. *Bourbo, Boubonne* (Holder; Vincent, § 107; Whatmough, *D. Anc. Gaul*, 82, 155, pp. 71, 117) —per més que vinguin poster del mateix origen el fr. *bourbe*, i un pre-romà *Borbro-* 'lloc' amb què especula Whatmough, 80; i Holder troba *Burbucos* (III, 979b54) — no sols per no adequada topogràficament sinó perquè la *u* cat. i gascona s'oposa a la *o* d'aquests mots.

També dubto que, a base d'això últim, ni del NL pirinenc, puguem explicar el de *Can Burbai* te. Ariany (cap a Calderitx XLI, 36.9); o el del mas *El Burbau* te. Parròquia de Ripoll (1953, XIII, 144) provinent d'un NP germànic: cf. *Burgwald* Först. 350, *Bucowald* F. 343, i *Bidbald* F. 302; sense comptar que també fóra concebible un compost dels freqüents BURG- i -BALD.

BURG, BURGO

i alguns altres NLL de l'alt Pallars.

1) BURG, agr. de Farrera, damunt de Tírvia.

PRON. MOD.: *búrk*, 1920 (a Farrera); 1932 i 1933 (a Tor, Àreu i Farrera). *Gentilici*: *burgotàns* oït a Farrera (1929, 1933): xxii, 36, 78, 79.

DOC. ANT. 839: *Burg*, citat darrere *Alende i Ferrera*, i seguit de *Virós i Tirbia* (Acte C. SdUrg., ed. Pujol 262). En dos docs. de 1054 i 1056, referents a un mateix lloc, on és ben segur que no es tracta del 2) però més aviat pot ser 1): «dominicas de *Burgi*» venudes pel comte de Pallars (amb variant *Villa de Burg*

el segon) (*Hist. Lgd. v*, 48, 486); 1225: un A. de *Burg* apareix dos cops en un doc. de Tírvia (*BABL VII*, 175).

2) BURGO, agr. de Unarre (elevat a l'esq. d'aquesta alta vall afl. de la d'Àneu, un poc més alt que Unarre.

PRON. MOD.: *búrgo* 1920 (a Esterrí d'Àneu), 1934 (a Estaon).

DOC. ANT. 839: *Burgi* cit. darrere *Alos i Stirri* i seguit de *Cervo i Spotu* (Acte SdUrg., ed. Pujol, número 283; ni l'un ni l'altre no figuren en l'esborrall del *Cartulari*, però sí igual en la còpia del S. XII). Notem que aquesta -i no és de fiar, i deu estar per *Burgo*, car posa, viceversa, *Cervo* en lloc de *Cervi*; i tant *Burgo* com *Cervi* apareixen amb la vocal -o o respectivament -i, -e, en les altres mencions; 1037: «*xipsa villa cuius vocabulum est Burgi* --- in valle *Anaviense*, in villa *Burgi*» (*Hist. Lgd. v*, 429, 430); *Burgo* (Valls Taberner, *Priv. Àneu*, 214); 1408: *Burgo* (Saroihandy, *RFE IV*, 27n.).

ETIM. Que és ibero-basca, almenys, és indiscutible. Com ja va suggerir M-Lübke (*BDC XI*, 7, amb algun dubte); seguit per mi, *E.T.C. I*, 223, 266, 267 i 146). Després es va dubtar més perquè no era vàlida la indicació del navarrès *Burguete* (prop de Roncesvalles) per la qual es guiava M-Lübke: com sigui que aquest [S. XVII] només és el nom romànic (derivat del germanisme), sense connexió amb el nom euskèric del mateix poble, *Aburitze* (Mitxelena, *Congr. Onom.* 1955 II, 45; *Mz.Pi. v*, 248); per això Badia (allí mateix) suggeria que vingués del cat. *bruc* nom de planta; idea desencaminada: no sols perquè ja ho mostra l'alternança -i/-u/-o, sinó perquè la -k- etimològica (del cèlt. *vroiko-* > *BRUCO-*) no es podia sonoritzar en el pre-català de la Vall d'Àneu, i menys en basc.¹

En realitat, però, els fets bascos comproven que això és un nom d'arbre euskèric; no sols el *burki* 'aladern' accepció secundària, que M-Lübke trobava en Azkue. Es tracta més aviat del 'bedoll' (abundantíssim en aqueixes valls); bnav. i sul. *burkhi*, anav. etc. *urki*, guip. *epurki*, bisc. *turki* (amb una *t-* adventícia) en el parlar alabès de Zigoitia: Mitxelena, *Fon. Hi. Vc.* 157. Ja trobem el guip. 'bedoll' en una font guip. arcaica (S. XVII); Mitxelena (*Misc. Martinet*, *Laguna I*, 134, n. 33); sul. *bürkhi* id. (Mitx. *Fon.*, p. 53); *urki* en gran nombre de derivats (*Urkiexo* etc.) en cogn. (Mitxelena *Apell.* § 588). El clàssic biscaí Mogel usa *urkia* 'el abedul' junt amb *gurbizea* «el madroño», distingint-los curosament en el mateix capítol (p. 132).

Un Guilhem de *Burgui*, era prior de *Lagarrague* (prop de Donapaleu) a. 1355 (*RIEB VIII*, 269).

Els NLL derivats d'aquest nom d'arbre es troben a grapat en el P. Basc francès: col de *Burquidoy* entre Mendibe i Larraun (límit sul.-bnav.), amb -TOI el conegut sufix abundancial; *Burgueguy*, mina de ferro te. Larraun (*egi* 'vessant'); *Burgain*, llogaret te. Bardotze; *Burgaincy* pèlerinage te. Dominsain; *Burgance* i *Burgans* sengles mun. te. Lekunberri i Pagolle; *Burgossa*, a Esterenzubi; *Burgussain*, mas de Hasparren [1247]; tots ells en P-Raymond, *Di. Top. BPyr.*, tot